

Obsah

Predhovor	9	II. Choroby žíl (H. J. Leu)	51
Úvod	11	1. Varikozita	51
Prvá časť: Anatomické a fyziologické základy	13	2. Povrchová tromboflebitída a hĺbková flebotrombóza	53
I. Topografia tepien, žíl a lymfatických ciev	15	3. Posttrombotický syndróm	56
1. Tepny končatín	15	4. Ulcus cruris venosum (žilový vred predkolenia)	59
2. Povrchový a hĺbkový žilový systém, ako i vv. communicantes sive perforantes končatín	16	III. Choroby kapilár	60
3. Povrchový a hĺbkový systém lymfatických ciev a lymfatických uzlín; ductus thoracicus	17	Cievna purpura, žihľavka a angioneurotický edém	60
4. Intrakraniálny a extrakraniálny cievny systém	20	IV. Choroby lymfatických ciev	62
5. Vencovité tepny (aa. coronariae)	20	Lymfedém	62
6. Mezenterické tepny; systém vrátnice	21	V. Angiodysplázie a cievne nádory (H. J. Leu)	63
7. Obličkové tepny	22	Tretia časť: Všeobecná diagnostika	67
8. Cievne zásobovanie pľúc	22	I. Všeobecné hľadiská	69
II. Histológia periférnych ciev	24	II. Anamnéza	71
1. Tepny končatín	24	1. Rodinná anamnéza	71
2. Žily	24	2. Predchádzajúce choroby, povolanie atď.	71
3. Kapiláry	25	3. Terajšie ochorenie	71
4. Lymfatické cievy	26	3.1. Všeobecné hľadiská	71
5. Elektrónovomikroskopická morfológia koncovej prúdovej dráhy („mikrocirkulácia“)	28	3.2. Osobitné symptómy	71
III. Fyziológia periférnej hemodynamiky a lymfokinetiky	29	III. Inšpekcia	74
1. Tepny	29	1. Farbakože	74
2. Arterioly	30	2. Trofické poruchy	74
3. Kapiláry – mikrocirkulácia	30	3. Teplotakože	81
4. Žily	31	4. Ďalšie nálezy (edém, „trigger points“ atď.)	81
5. Lymfatické cievy	31	IV. Vyšetrovanie a funkčné skúšky tepien	82
6. Všeobecné regulačné procesy	32	1. Palpácia tepnových pulzov	82
7. Mozgová cirkulácia	33	2. Auskultácia a fonografia tepien	84
8. Krvné zásobovanie srdca	33	3. Polohová skúška	86
Druhá časť: Patologickoanatomické a patofyziologické základy	35	4. Skúška chôdzou	89
I. Choroby tepien a tepničiek	37	5. Oscilometria, oscilografia a sfygmografia	89
1. Tepnové uzáverové choroby	37	6. Nekrvavé meranie tlaku	94
1.1. Arteriosclerosis obliterans	37	7. Pletyzmografia, meranie objemu prietoku	96
1.2. Primárne zápalové panangitídy	39	8. Reografia	101
2. Organické choroby tepien bez uzáverov	47	9. Kožná termometria	101
2.1. Tepnová vydutina	47	10. Termografia (T. Winsor)	102
2.2. Artériovenózna píšťala (fistula)	48	11. Ultrazvukové metódy	104
3. Choroby so sklonom k funkčnému zúženiu tepien a tepničiek	49	12. Počítačová tomografia	108
4. Choroby so sklonom k funkčnému rozšíreniu tepien a tepničiek	50	13. Izotopová diagnostika	109
		14. Ďalšie špeciálne metódy merania tepnového a kapilárneho prietoku	112
		15. Vyšetrovanie mozgovej cirkulácie	115
		16. Vyšetrovanie vencovitých tepien	121
		V. Vyšetrovanie a funkčné skúšky žíl	128

1. Všeobecné hľadiská	128
2. Skúška perkusiou a turniketové skúšky	128
3. Pletyzmografická skúška funkcie (testy venózneho odtoku, určovanie kapacity)	129
4. Ultrazvuková metóda	131
5. Rádiofibrinogénový test	133
6. Meranie žilového tlaku	133
7. Termografia	134
8. Svetelnoreflexná reografia a fotopletyzmografia	134
9. Vyšetrovanie venózneho prúdenia	134
10. Určovanie obehových časov	135
11. Infračervená fotografia	135
12. Vodná volumetria	135
13. Flebografia	135
VI. Vyšetrovanie a funkčné skúšky kapilár	136
1. Skúška fragility kapilár	136
2. Skúška permeability kapilár	136
3. Meranie tlaku a toku v mikrocirkulácii (F. Mahler)	137
4. Vedecké vyšetrovacie metódy	139
VII. Vyšetrovanie a funkčné skúšky lymfatických ciev	140
VIII. Röntgenologické vyšetrenie krvných a lymfatických ciev (E. Frey)	143
1. Snímky mäkkých častí ciev	143
2. Znázornenie ciev kontrastnou látkou	143
2.1. Všeobecná technika angiografie	143
2.2. Aortografia	145
2.3. Mozgová angiografia	147
2.4. Koronarografia, ľavokomorová kinematografia kontrastnou látkou	149
2.5. Ďalšie metódy selektívnej orgánovej artériografie	150
2.6. Artériografia končatín	150
2.7. Flebografia končatín	153
2.8. Špeciálne flebografické postupy	156
2.9. Lymfografia končatín	156
IX. Všeobecné vyšetrovacie metódy	159
1. Vyšetrenia krvi	159
2. Kožná a svalová biopsia a histologické vyšetrenia	160
3. Celkové vyšetrenie	160
X. Použitie počítačov	162
Štvrtá časť: Špeciálna diagnostika	163
I. Choroby tepien a tepničiek	165
1. Choroby vnútrolebkových tepien	165
1.1. Akútna, resp. subakútna mozgová cievna nedostatočnosť, apoplektický infarkt	165
1.1.1. Mozgový infarkt (encefalomalácia) následkom trombotického uzáveru cievy alebo akútneho zníženia cirkulácie pri jestvujúcej stenóze	165
1.1.2. Mozgový infarkt pri tromboembólii	168
1.1.3. Masívne vnútrolebkové krvácanie	168
1.1.4. Subarachnoidálne krvácanie	170
1.1.5. Akútny záchvat mozgovej porážky pri karotickovertebrálnej insuficiencii	172
1.1.6. Akútna, resp. subakútna poúrazová cerebrovaskulárna insuficiencia	172
1.2. Intermitentná mozgovocievna insuficiencia	174
1.3. Chronická mozgovocievna insuficiencia	174
1.3.1. Arteriosclerosis obliterans	174
1.3.2. Arteriitidy	175
1.3.3. Angiomy a artériovenózne skraty	175
1.3.4. Vakovité vydutiny mozgových tepien	176
2. Choroby extrakraniálnych tepien	176
2.1. Insuficiencia a. carotis a a. vertebralis	176
2.1.1. Intermitentná mozgovocievna insuficiencia	176
2.1.2. Progresívna chronická forma mozgovocievnej insuficiencie	180
2.1.3. Akútna forma mozgovocievnej insuficiencie	183
3. Choroby tepien miechy	185
4. Choroby aorty a periférnych tepien	185
4.1. Akútny uzáver periférnej tepny	185
4.1.1. Arteriálna embólia	185
4.1.2. Arteriálna trombóza	187
4.1.3. Osobitné formy akútneho uzáveru periférnej tepny	188
4.1.4. Ďalšie neperiférne formy akútneho uzáveru tepny	190
4.2. Chronické okluzívne choroby aorty a tepien končatín	190
4.2.1. Arteriosclerosis obliterans	190
4.2.2. Thrombangiitis obliterans	205
4.2.3. Arteriitis, resp. panangiitis rozličnej genézy	206
4.2.4. Vasculitis	214
4.2.5. Tepnová nedostatočnosť pri cukrovke, diabetická nekróza a gangréna	219
4.2.6. Poruchy krvného zásobovania po úrazoch	223
4.2.7. Poruchy cirkulácie vplyvom chladu a vlhkosti	226
4.2.8. Tepnová vydutina vrátane vydutiny aorty	229
4.2.9. Artériovenózna fistula	234
4.2.10. Primárny a sekundárny Raynaudov syndróm	238
4.2.11. Akrocyanóza a erythrocyanosis crurum	243
4.2.12. Livedo	246
4.2.13. Neurovaskulárne syndrómy pletenca hornej končatiny („thoracic outlet“ syndrome)	247
4.2.14. Erythromelalgia	252
5. Choroby vencovitých tepien	252
5.1. Angina pectoris ambulatoria	254
5.2. Instabilná angina pectoris, intermediárny (koronárny) syndróm	255
5.3. Infarkt myokardu	255
5.4. Spektrum ischemickej choroby srdca	260
5.4.1. Nozologické osobitosti ischemickej choroby srdca (H. P. Gurtner)	261
5.4.2. K diferenciálnej diagnóze angina pectoris	263
6. Choroby mezenterických tepien (P. Buri).	263

6.1. Akútne mezenterálne poruchy krvného zásobovania	263
6.1.1. Akútna mezenterálna embólia	263
6.1.2. Akútna trombóza mezenterálnej tepny	264
6.1.3. Funkčná (angiospastická) ischemia tenkého čreva	264
6.2. Chronické poruchy mezenterálnej cirkulácie	265
7. Choroby obličkových tepien	265
7.1. Akútna oklúzia obličkovej tepny	265
7.2. Stenóza obličkovej tepny	266
7.3. Obličky pri cievnych systémových ochoreniach	268
8. Choroby pľúcnych tepien (M. Scherrer)	269
8.1. Anomálie pľúcnych tepien	269
8.2. Získané primárne choroby pľúcnych tepien	269
8.3. Sekundárne ochorenia pľúcnych tepien	271
II. Choroby žíl	273
1. Varikozita	273
1.1. Primárne varixy	273
1.2. Sekundárne varixy	278
1.3. Chronická venózna insuficiencia	278
2. Povrchová tromboflebitída a hĺbková flebotrombóza	282
2.1. Povrchová tromboflebitída	282
2.1.1. Osobitné formy povrchovej tromboflebitídy	282
2.2. Hĺbková flebotrombóza	285
2.2.1. Osobitné formy hĺbkovej periférnej flebotrombózy	290
2.2.2. Dôležité formy trombózy ciev vnútorných orgánov	294
2.2.3. Pľúcna embólia	297
3. Posttrombotický syndróm	301
4. Vredy končatín (ulcus cruris atď.)	308
III. Choroby kapilár	316
1. Vaskulárna purpura	316
2. Urticaria (žihľavka)	319
3. Angioneurotický edém (Quinckeho edém)	319
IV. Choroby lymfatických ciev	321
1. Lokálne difúzne lymfangiopatie	321
2. Lymfedém	322
2.1. Primárny lymfedém	325
2.2. Sekundárny lymfedém	326
V. Nádory, dysplázie a anomálie krvných a miazgových ciev	330
1. Nádory a dysplázie krvných a miazgových ciev	330
2. Vrodené syndrómy väziva so súčasným postihnutím ciev	337
3. Anomálie priebehu ciev a cievnej šírky; varianty priebehu	337
VI. Choroby kostí s účasťou ciev	341
VII. Cievne syndrómy rozličnej genézy	342
VIII. Epidemiológia cievnych chorôb (L. K. Widmer, A. da Silvaová, G. Madar)	344
1. Periférna tepnová obliterujúca choroba	344
2. Varikozita a chronická venózna insuficiencia	346

ficiencia	346
3. Povrchová tromboflebitída a trombóza žíl	348
4. Ochorenia koronárnych ciev	349
5. Oklúzie mozgových tepien	349

Piata časť: Terapeutické zásady 351

I. Choroby tepien a tepničiek 353

1. Choroby intrakraniálnych tepien	353
2. Choroby extrakraniálnych tepien	355
3. Choroby tepien miechy	355
4. Choroby aorty a periférnych tepien	355
5. Choroby vencovitých tepien	364
6. Renovaskulárna hypertenzia, formy hypertenzie	366

II. Choroby žíl (H. J. Leu) 368

1. Varikozita	368
2. Tromboflebitída a flebotrombóza	371
3. Posttrombotický syndróm	374
4. Ulcus cruris venosum	376

III. Choroby kapilár 379

Cievna purpura, urtikária, angioneurotický edém	379
---	-----

IV. Choroby lymfatických ciev 380

Lymfedém	380
----------	-----

V. Nádory a dysplázie krvných a lymfatických ciev (E. Frey) 382

1. Všeobecné zásady liečby	382
2. Špeciálne zásady liečby	382
3. Dodatok: Terapiareakcie zožarovania	383

Šiesta časť: Špeciálna terapia 385

I. Chirurgická liečba (U. Althaus, P. Buri,

A. Krneta a A. Senn)	387
1. Chirurgia tepien	388
1.1. Embolektómia (A. Krneta)	388
1.2. Chirurgia obliterujúcich ochorení extrakraniálnych, resp. supraaortálnych tepien (P. Buri)	389
1.3. Chirurgia porúch tepnovej cirkulácie horných končatín (B. Nachbur)	394
1.4. Chirurgia obliterujúcich ochorení v oblasti brušnej aorty a panvových tepien (B. Nachbur)	395
1.5. Chirurgia obliterujúcich ochorení a. femoralis a jej vetiev	397
1.6. Transplantácia ciev, technika protéz	400
1.7. Chirurgia vydutiny aortae thoracalis et abdominalis (U. Althaus, B. Nachbur)	402
1.8. Chirurgia ischemickej choroby srdca (U. Althaus)	406
1.9. Chirurgia porúch mezenterálnej cirkulácie (P. Buri)	408
1.10. Chirurgia renovaskulárnej hypertenzie	409
1.11. Chirurgia vydutín periférnych tepien (B. Nachbur)	410
1.12. Chirurgia artério-venózných fistúl	411
1.13. Chirurgia cievnych poranení (P. Buri)	412
1.14. Amputácia (B. Nachbur)	414
2. Chirurgia sympatiky (P. Buri)	415
3. Chirurgia žíl (B. Nachbur)	418
3.1. Chirurgia vv. saphenae a vv. com-	

municantes	418	3. Liečba fibrinolýzou a trombolýzou	440
3.2. Chirurgia akútnych a subakútnych flebotrombóz	421	IV. Konzervatívna flebologická liečba (H. J. Leu)	443
3.3. Chirurgia posttrombotického syndrómu	423	1. Skleroterapia	443
3.4. Chirurgia ulcus venosum	424	2. Kompresívna liečba	445
3.5. Chirurgické výkony na liečbu a profylaxiu pľúcnych embólií (U. Althaus)	424	V. Fyzikálna liečba	449
3.6. Chirurgia portálnej hypertenzie (P. Buri)	426	1. Pohybová liečba	449
4. Chirurgia lymfedému (B. Nachbur)	427	2. Liečba masážou	450
5. Príspevok angiochirurgie k liečbe iných ochorení (A. Krneta, B. Nachbur)	428	3. Hydroterapia	451
5.1. Liečba akútnej a chronickej renálnej insuficiencie (A. Krneta)	428	4. Liečba teplom	451
5.2. Izolovaná perfúzia končatiny pri liečbe malígnych nádorov kože a mäkkých častí končatín (B. Nachbur)	429	5. Liečba chladom	451
II. Katéetrové metódy	431	6. Elektroterapia	451
1. Perkutánná transluminálna katéetrová liečba (angioplastika) (F. Mahler)	431	7. Liečba žiarením (rádioterapia)	452
2. Výkony na končatinových tepnách	432	8. Klimatické kúry	452
3. Výkony na obličkových tepnách	435	Dodatok: Fyzikálne terapeutické princípy pri venózných a lymfatických opuchových stavoch (D. Gross)	452
4. Dilatácia koronárnych artérií	436		
5. Embolizačná metóda	437	Siedma časť: Posudková činnosť	457
III. Interná liečba	438	1. Všeobecné zásady (P. Buri)	457
1. Antikoagulačná liečba	438	2. Poškodenia tepien	459
2. Defibrinačná liečba	439	2. Poškodenia žíl	462
		4. Poškodenia miazgových ciev	464
		Literatúra	465
		Register	471